

Editorial

Vážené kolegyně a vážení kolegové,
mám tu čest připravit editorial k aktuálnímu číslu České urologie. V době přípravy textu koronavirová pandemie překonala vrchol, v zemi trvá nouzový stav, české nemocnice fungují v omezeném a upraveném provozu, školy včetně lékařských fakult jsou uzavřeny a ambulantní lékaři jsou nuceni se potýkat s nedostatkem ochranných prostředků nutných k bezpečnému ošetřování nemocných. Naštěstí se předpokládané odhady počtu onemocnění COVID-19 nepotvrdily, částečně díky omezení shromažďování a nošení roušek a ústenek na veřejnosti. S nutným nadhledem je třeba také vyzdvihnout, že díky domácí tvořivosti jsme se my, Češi, stali na krátkou dobu nejstylovějšími Evropany a každý z nás i chvilku vynálezcem.

Omezení provozu nemocničních zařízení vede u operačních oborů včetně urologie k odkladu operačních výkonů. I když se aktuálně již omezení lékařské péče o nekovidové pacienty uvolňuje, přetrvává velké množství pacientů neošetřených a čekajících na své plánované operace. Přichází s tím řada problémů, některé neakutní operace se během odkladu akutními stanou (například plánované řešení asymptomatické nefrolitiázy se změně ve vícedobé řešení blokující ureterolitiázy s urosepsí) a odklad operace, i když bez nebezpečí z prodlení, může napáchat dost škody na psychickém stavu nemocného, který čeká v nejistotě, zda na něj také někdy vyjde řada. Mnohá pracoviště se navíc potýkají s personálním nedostatkem na vrub nemoci nebo karanténním opatřením, či nucenému ošetřování dětí doma. A musím ještě zmínit další význam slova zdraví, finanční zdraví. Podlomení finančního zdraví v době omezení provozu je patrné všude, u soukromníků, zaměstnanců i velkých podniků a zdravotnických zařízení.

Pro většinu z nás se jedná o novou bezprecedentní situaci, do které jsme vstoupili bez předchozí přípravy. Zdravotnické subjekty rychle organizují práci v nouzovém stavu. Je nutné zajistit a distribuovat ochranné prostředky, organizovat a mobilizovat samotné zdravotníky, vyřešit logistiku pohybu a umístění rizikových pacientů, optimalizaci postupů péče a třeba i provozu prádelny a tak dále. Díky takovým

krizovým situacím však získáváme nenahraditelné zkušenosti. Ve všem tom pesimismu budu ještě trochu sýčkovat, mohou přijít další krizové situace a ano, mohou být i horší. Zkušenosti získané během současné koronavirové pandemie snad nezapadnou a bude je možné využít k vytvoření a přípravě obecných krizových plánů. Doufejme, že je nebude nutno využívat příliš často.

Přerušení výuky na školách přineslo také řadu komplikací, pominěme galeje mladých lékařek a lékařů pečujících doma o své děti povinné školní docházkou. Nedostupnost prezenční výuky na lékařských fakultách bere studentům to snad nejdůležitější, vlastní zkušenost z nemocnice při výuce klinických oborů. Ale i zde je možné najít pozitivní faktor, akademická pracoviště jsou nucena k používání různých videokonferenčních aplikací a jejich rychlému zavedení do praxe. Pravda, i toto je vlastně zatíženo četnými komplikacemi, ale jedná se jistě o budoucnost ve vzdělávání. A i když se výuka chirurgických oborů včetně urologie bez praktických cvičení neobejde, alespoň teoretickou přípravu, konzultace, přednášky, zkoušení atd. tyto aplikace umožňují.

Stejně tak i v postgraduálním vzdělávání rezidentů se nyní využívání těchto aplikací rozmáhá. Distančně mohou být povinné predatestační kurzy dostupnější díky prakticky neomezené kapacitě, odpadá nutnost dojíždění, aplikace jsou interaktivní a tak posluchači nejsou ochuzeni o možnosti se ptát a reagovat. Překlápíme se tak konečně do jednadvacátého století.

Všechno zlé je k něčemu dobré a záleží na úhlu pohledu. Díky nastalým komplikacím jsme získali nové znalosti, osvojili si nové dovednosti, dohlédli k novým obzorům.

Přeji všem čtenářům hodně zdraví, dostatek nadhledu a pozitivní mysl!

MUDr. Ivan Trávníček, Ph.D.
Urologická klinika LF a FN Plzeň
Dr. Edvarda Beneše 13, 305 99 Plzeň
travniceki@fnplzen.cz
Plzeň, 29. dubna 2020

